

ÖĞRETİM LİDERİ

Okul Yöneticisinin Liderlik Roller

- Okul yöneticilerinin vizyoner liderlik, öğretim liderliği, etik liderlik, öğrenen liderlik gibi rolleri vardır.
- 1. **Vizyoner lider**, yeni bir gözle geleceğe bakabilen kimsedir. Okulda çalışanlar için ilham kaynağıdır. Değişme ajanı olur.

Okul Yöneticisinin Liderlik Roller

2. Öğretim lideri olarak okul yöneticisi, öğretmenler arasındaki grup ilişkilerini güçlendiren, eğitimi ve okulun amaçlarını geliştiren, öğrenme için gerekli olan kaynakları sağlayan ve öğretmenleri denetleyip değerlendiren kişidir.

- Ayrıca etkili öğretim stratejileri geliştirir
- Okuldaki herkes için görünür olur
- Açık bir iletişim ortamı oluşturur

Okul Yöneticisinin Liderlik Roller

3. **Etik liderlik**, ahlak gücüne dayalı olarak astların etkilenmesidir. Okul yöneticisinin ahlaki sorumlulukları şunlardır:
 - ✓ **Devletin anayasal düzenini hedef alan yıkıcı ve irticai eylemlerde bulunmamak.**
 - ✓ **Yasa ve yönetmeliklere uymak**

Okul Yöneticisinin Liderlik Roller

- ✓ Politik, sosyal, dini ve ekonomik alanda kişisel kazanç sağlayıcı davranışlardan kaçınmak.
- ✓ Öğrenci ve öğretmenlere karşı tarafsız ve adaletli davranmak.
- ✓ Okulun bütün işgörenlerine ve öğrencilerine karşı cinsel ayrımcılık yapmamak.

Okul Yöneticisinin Liderlik Roller

- 4. Öğrenen lider olarak okul yöneticisi, öğrenen örgüt modeline uygun davranışlar gösterir.
- ✓ Öğrenen lider, okuldaki öğrenmeyi engelleyecek etmenleri ortadan kaldırır.

Okul Yöneticisinin Liderlik Roller

- ✓ Öğrenen lider öncelikle kendisini öğrenmeye adayarak, öğretmenlere örnek olmalıdır.
- ✓ Öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin güdülenmesini artırmaya çalışır.
- ✓ Öğrenen lider, okulun çevresini iyi tanır ve ç olanaklarını okula yönlendirir.

Liderlik ve Okul Yönetimi

- Müdürler, yetki ve sorumluluklarını farklı yorumlarlar.
- Her okul farklı biçimde yönetilir.
- Müdür hem yönetici hem de öğretmendir.
- Müdür okuldaki işgörenler hakkında yeterli bilgiye sahip olmalıdır.
- Müdür sorun çözme yaklaşımını bilimsel anlamda iyi bilmelidir.

OKUL YÖNETİMİNDE ÖĞRETİM LİDERLİĞİ

- Öğretim liderliği, okulun öğrenci başarısını arttırmak için müdürün kendisinin bizzat gösterdiği ya da başkaları tarafından gösterilmesini sağladığı davranışlardır.

Öğretim liderliği, okul müdürlerinin, öğretmenlerin öğretme, öğrencilerin de öğrenme durumlarını doğrudan ya da dolaylı olarak önemli ölçüde etkileyen davranışlarıdır.

Öğretim liderliği, okulun eğitsel amaçlarının gerçekleştirilmesi için öğretim kadrosunun gizil gücünü ortaya çıkarabilme ve bunu okul süreçleri içinde sürdürmedir.

Öğretim lideri, öğretmen, öğrenci ve velilere birlikte ortak amaçlar doğrultusunda okulda öğretimin niteliğini artırmak ve olumlu bir öğrenme iklimi oluşturmak için yol gösteren lider olarak tanımlanabilir.

Etkili okul liderlerinden gerçekleştirmeleri beklenenler şunlardır:

- 1. Okulu, öğrenciler ve yetişkinler için bir öğrenme merkezi haline getirmeye öncülük ederler,
 2. Bütün öğrencilere ve yetişkinlere ilişkin olarak akademik ve sosyal boyutlarda yüksek beklentiler oluştururlar,
 3. Öngörülen akademik standartlara uygun olarak öğretimin içeriğini oluşturur ve öğretimi gerçekleştirirler,

Etkili okul liderlerinden gerçekleştirmeleri beklenenler şunlardır:

- 4. Öğrenci ve yetişkinler için "sürekli öğrenme" anlayışına dayalı bir okul kültürü oluştururlar,
 5. Öğretimi iyileştirmek için mevcut durumu teşhis ve değerlendirmede çeşitli araçlar kullanırlar,
 6. Öğrenci ve okulun başarısını artırmak için okul toplumunun etkin bir üyesi olarak sorumluluk üstlenirler

Okul müdürlerinin her Őeyden önce, sahip oldukları eēitim felsefesinin farkında olmaları, yönetim alanındaki deēiřmeler başta olmak üzere toplumsal deēiřmenin doēasını ve mahiyetini anlayıp bilmeleri, program geliştirme ve deēerlendirme konusunda bilgi sahibi olmaları gerekir. Diēer taraftan yöneticilerin, yönetimle ilgili konular olarak insan, iletişim, insanlar arası ilişkiler, karar süreci, amaç belirleme, planlama, araştırma ve deēerlendirme, problem çözme, çatışma yönetimi vb. konularda beceri ve yeterliklere sahip olmaları gerekir. Okul müdürlerinin bunların dışındaki yönetsel bazı görevlerinin yanında ēretimin denetimi ve deēerlendirmesi, okul kadrosunun geliştirilmesi, olumlu okul iklimi oluşturma, okul-evre ilişkilerini geliştirme vb. faaliyetleri de gerçekleştirmeleri beklenmektedir

Öğretim Liderlerinin Roller

Okul yöneticilerinin öğretim liderliği rolü; okulun misyonunu tanımlama, eğitim programları ve öğretimi yönetmek ve öğretim iklimini geliştirmek olmak üzere üç genel boyut altında ele alınmaktadır.

Okulun Misyonunu Tanımlama

Öğretimde başarıyı hedefleyen okullar öğrenci başarısını geliştirmeyi merkeze alan, açık bir biçimde ifade edilmiş misyonlara sahip olmalıdırlar.

Okulun misyonunu tanımlamak, okulun üyelerini ortak bir vizyon etrafında birlikte çaba harcamaya ikna edecek ve aynı amacı paylaşma duygusunu yaratacaktır

Bu nedenle bir yönetici önceliğini açık bir misyon tanımlamaya ve tanımlanan misyonu etkili bir şekilde okul çalışanlarına iletmeye vermelidir

Öğretim liderliğinin misyon tanımlama boyutunun iki temel görevden oluşur:

- Okulun amaçlarını belirlemek
- Okulun amaçlarını iletmek

Okulun amaçlarını belirlemek

Bir okulun amacı, öğrenci başarısını ve öğretmenlerin bu başarıyı gerçekleştirmedeki sorumluluğunu vurgulamalıdır.

Amaç uzun dönemli gereksinimleri karşılamalı ve gerçekçi olmalıdır .

Okul yöneticileri amaç belirlerken, okulun içinde yer aldığı toplumun beklenti ve yönelimleri, kültürel yapısı, sahip olunan kaynaklar vb. bazı belirleyicileri de dikkate almalıdırlar.

Okulun amaçları, değişen ve gelişen koşullara bağlı olarak sürekli gözden geçirilmeli ve gerektiğinde yeniden belirlenip tanımlanmalıdır.

Okulun amaçlarını iletmek

Okulun amaçlarının gerçekleşmesini sağlamanın temel yollarından biri amaçların öneminin okulun tüm üyelerine benimsetilmesidir.

Amaçları iletmek için biçimsel ve biçimsel olmayan iletişimin tüm araçları kullanılmalıdır.

Okul yöneticisi amaçlara verdiği önemi sık sık vurgulamalı, davranışları ile de bunu desteklemelidir.

Eğitim Programları ve Öğretimi Yönetmek

Bir okulun temel görevi öğretimdir. Bu nedenle, okul yöneticisinin okulun amaçları doğrultusunda düzenlediği planlı eğitim-öğretim faaliyetleri olarak tanımlanabilecek eğitim programları ve öğretimin yönetimine özel bir önem ve öncelik vermesi gereklidir.

Bu boyutta okul yöneticisinin görevleri;

- Rehberlik ve öğretimi değerlendirmek
- Öğretim programını eşgüdümlemek
- Öğrencinin gelişimini izlemek

Rehberlik ve öğretimi değerlendirmek

Öğretime rehberlik ve değerlendirme, daha öncede belirtildiği gibi biçimsel olmayan sınıf gözlemleri, ders planlarını ve öğrenci çalışmalarının ürünlerini inceleyerek öğretimi izleme, öğretmene yapıcı öneriler ve gerekli olanakları aracılığıyla öğretim desteği sağlama ve sınıftaki uygulamaların okul amaçlarına uygunluğunu sağlamayı içerir .

Öğretim programını eşgüdümlemek

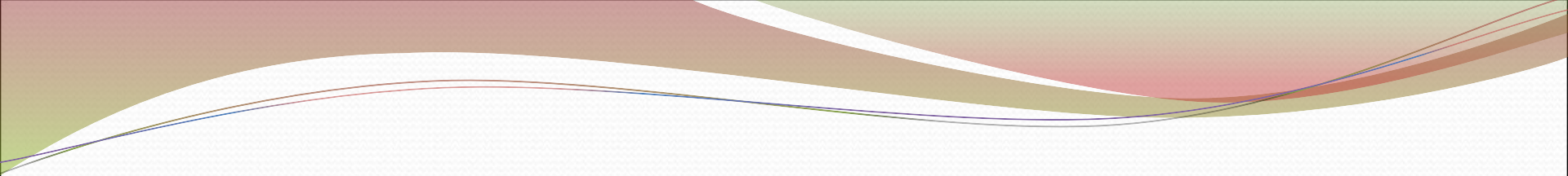
Bir okulun etkililiği öğretim amaçları, öğretim materyalleri ve değerlendirme yöntemlerinin arasındaki bütünlüğe bağlıdır.

Okul yöneticisi öğretmenlerle birlikte okulun ders programını, okulun amaçları, ülkenin eğitim hedefleri, ulusal standartlar ve öğretim programları doğrultusunda gerçekleştirmek üzere eşgüdümlemek için çalışmalıdır.

Öğrencinin gelişimini izlemek

Amaçlarına ne derecede ulaşabildiklerini görmek isteyen okullar, öğrencilerinin öğrenmesi izleyerek sıklıkla değerlendireceği bir ölçme sistemine sahip olmalıdırlar.

Bu sistemle öğrencilerin gelişim süreci ile ilgili veri toplamalı, güçlü ve zayıf oldukları alanlar tanımlanmalıdır. Elde edilen veriler de öğretim sürecine ilişkin alınan kararlarda kullanılmalıdır .

Yönetici bu sonuçlara ilişkin öğretmenleri bilgilendirerek, onların öğrencilerin performansını iyileştirme stratejileri geliştirmelerine yardımcı olmalıdır.

Ayrıca, okul yöneticisi söz konusu değerlendirmelerin sonuçları, aileleri bilgilendirmek için kullanabilir.

Öğrenme İklimini Geliştirmek

Okul yöneticileri, öğrenci ve öğretmenlerin istekle çalışmasını sağlayacak olumlu bir öğretme-öğrenme çevresi ve iklimi oluşturmak ve bunu sürdürmek durumundadır.

Öğretim iklimi geliştirmek okul yöneticisinin okuldaki öğretmen, öğrenci ve velilerin norm, inanç ve tutumlarını etkileme davranışlarını içerir

Okulda olumlu bir öğrenme iklimini geliştirme boyutunda okul yöneticisine düşen görevler;

- Öğretim zamanını koruma
- Öğrencileri öğrenmeye özendirmek
- Yöneticinin görünür olması

- Çalışanların başarılarını ödüllendirme
- Yüksek akademik standartlar geliştirme
- Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlama

Öğretim zamanını koruma

Okullar, gündelik faaliyetlerini belirli zaman dilimleri içinde gerçekleştirmek durumundadır.

Öğretim zamanına ilişkin kayıplar öğrencinin performansında düşmeye yol açmaktadır.

Sınıftaki öğrenme zamanının kesilmesini sınırlayan politikaları başarı ile yürüten yöneticiler öğretim için kullanılan zamanı ve buna bağlı olarak da öğrenci başarısını artırabilirler.

Öğrencileri öğrenmeye özendirmek

Günümüzde okul yöneticilerin temel görevi öğrencinin öğrenmesinde olumlu bir artış sağlamak olarak görülmektedir.

Öğrenciler belli bir konuda öğrenmeye güdülendiğinde, o konudaki başarısı daha yüksek olmaktadır. Tersine eğer öğrenci öğrenmeye istekli olmadığında, başarısı da sınırlı olmaktadır .

Öğretim lideri olan bir okul yöneticisinin öğrenci başarısını ve gelişmesini ödüllendirerek öğrencilerin akademik başarıya değer verdikleri bir okul iklimi yaratabilir.

Yöneticinin görünür olması

Zorunlu iş yükü ne kadar çok zamanını alırsa alsın, bir okul yöneticisi kalan zamanını yönetici koridor, laboratuvar, spor salonu, okul bahçesi ve sınıflarda öğretmen ve öğrencilerle etkileşim için odalarının dışında geçirmeye öncelik vermelidir.

Bu yolla okul yöneticisi çevresine odasına kapanmadığı, iletişime açık olduğu ve bir okulda merkezin yönetici odası değil, öğretimin yapıldığı ortamlar olduğu mesajını verecektir.

Çalışanların başarılarını ödüllendirme

Öğretmenin öğretmeye güdülenmesi öğrencinin öğrenmeye güdülenmesini doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle öğretmenlerin işe güdülenmesinin yüksek olması öğretimin niteliği açısından son derece önemlidir.

Ödüllendirilen başarılar, başarının pekiştirilmesi yanında çalışanların güdülenmesi ve morali açısından da önemlidir.

Bir okulda öğretmenlerce bireysel ya da grup halinde gerçekleştirilen başarıların tanınması, bilinmesi, kutlanması, onların okulla bütünleşmelerini sağlayacaktır.

Yüksek akademik standartlar geliştirme

Tanımlanmış yüksek akademik standartlar öğrencilerin öğrenmedeki gelişimi için gereklidir.

Bir okuldaki bütün öğretmenler bütün öğrencilerin öğrenmesinden sorumludur.

Okulda etkili olmayan eylem ve etkinliklerden kaçınılmalı, başarıyı sağlayan öğretim stratejilerini kullanmaya odaklanılmalıdır. Okul yöneticisi de öğretmenleri bu konuda teşvik etmeli ve desteklemelidir.

Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlama

Ayrıca öğretim lideri olarak okul yöneticileri, öğretmenleri yenilikler ve eğilimler konusunda bilgilendirmeli, onları konferanslara katılmaya özendirmeli, işbirliği ve öğrenme kültürü oluşturmali, yönlendirmeli, öğretmenlerle mesleki gelişme amaçları belirlemeli, öğretmenlere gerekli materyal ve teknolojiyi sağlamalıdır.

Böylece öğretimsel lideri olarak okul yöneticisi öğretmenin mesleki gelişimini etkileyerek sınıftaki performansını da olumlu etkilemiş olacaktır. Sonuçta öğrencilerin akademik başarılarının yükselme olasılığını da artıracaktır.

Okul Müdürlerinin Öğretim Liderliğini Sınırlayan Etkenler

- 1) Bürokratik ve Yasal Engeller
- 2) Zaman Sınırlılığı
- 3) Müdür rolüne ilişkin farklı beklentiler
- 4) Öğretim liderliği konusunda eğitim eksikliği
- 5) Vizyon, kararlılık ve cesaret eksikliği
- 6) kaynak yetersizliği